

alleen vroeg hij zich af waarom Valeton zo consequent koos voor de meest radicale vertegenwoordigers van de oudtestamentische wetenschap, maar daarenboven opende hij zijn brochure *'Als verleiders en nochtans waarachtigen', een woord van verweer tegen Prof.dr. J.J.P. Valeton Jr.*, die hij in hetzelfde jaar 1895 nog publiceerde, met een frontale tegenaanval: het gaat er niet om dat men vertrouwen moet hebben in het vakmanschap der geleerden - en zo, voegt Hoedemaker toe, 'eene hiërarchie voor de Hebraïci' invoert en 'de gemeente Gods onmondig' verklaart - maar dat men inziet 'dat de waarde van deze methode afhangt van de juistheid of onjuistheid der wijsgeerige en dogmatische beginselen, die daaraan ten grondslag liggen'. Aan het slot van zijn brochure, op blz. 39 en 40, scherpt Hoedemaker dit aan, door te stellen: 'Prof. Valeton heeft het tegen de belijdenis', en nu hij 'zich niet ontziet in het openbaar uit te spreken, dat de poging, om voor die belijdenis, ja voor *de duidelijke openbaring Gods* op te komen, 'een misleiden is van de Gemeente', mag ik niet verzwijgen op hoedanige wijze de Gemeente werkelijk misleid wordt'. Dit gebeurt, waar 'de critiek een vrij onschuldige arbeid' wordt genoemd, zoïets als het veranderen van de lijst om een schilderij. Het vindt inhoudelijk plaats als er over de verzoeking in de woestijn geprekeet wordt en de prediker niet laat blijken dat hij met het 'er staat geschreven', ... 'het woord waarmede de Christus den Satan bestrijdt, tot driemalen toe, uit eene ondergeschreven wet laat ontleenen... Als de critici zich dus beroepen op de Schrift, neem ik de vrijheid te vragen: welke Schrift? En als zij spreken van 'den Christus', vraag ik: welke Christus? En nu, summa summarum, het gaat hier om de schrift des Ouden Testaments, in haar om het Woord Gods, en in dat woord om den Christus. Van dat Woord zeg ik met Luther....: 'Das Wort sie sollen lassen stahn/ Und kein Dank dazu haben;' en van dien Christus, 'Er ist bei uns wohl auf dem Plan/ Mit Seinen Geist und Gaben'.' Hiermee sluit Hoedemaker af. De gelijkstellingen: Christus als kern van Gods Woord dat in de bijbel voor ons ligt met alle vooronderstellingen van historische nauwkeurigheid als met dit Woord-Gods-zijn gegeven, hadden niet korter verwoord kunnen worden. Hiermee was de scheidslijn tussen de ethische en de confessionele richting voor vele jaren aangegeven. Daarmee maakten de aanhangers van de laatste zich met alle (andere) gereformeerden voor decennia afhankelijk van de bijbelwetenschap zoals deze aan de Vrije Universiteit en in Kampen beoefend werd en stemden zij - iets wat ook niet in alle handboeken vermeld staat - bij voorbaat met het oordeel van de gereformeerde synode van Assen uit 1926 in dat de paradijsgeschiedenis uit Genesis als historische werkelijkheid omschreef. Overigens moet er op gewezen worden dat Hoedemaker in de brochure zelf